

Adda ti 470,500 babassit, ken agrigrigat nga mannalon ditoy Pilipinas nga nagmula ti biotech nga mais idiyay 630,000 ektarya idi 2018.

Iti Piiipinas ket ummuna nga lugar ditoy Southeast Asia nga nagmula ti biotech nga mula kalpasan nga mai-komersyo iti mais idi 2003. Idi 2018, iti Pilipinas ket maika- 13 kadagiti 26 nga lugar nga nagmula.

Iti bilang iti daga nga naimulaan ti biotech nga mais ditoy Pilipinas ket bim-maba ta 630,000 ektarya nga nag-rugi iti 642,000 ektarya idi 2017. Iti dakkel iti talon nga nag-mulaan ti biotech nga mais ken iti panag-usar detoy ket bim-maba maigapu ta ka-awanan ti danum , bagyo ken iti umad-adu nga haan nga pugno nga bukel ti biotech nga mais ditoy Pilipinas.

Iti panag-usar ti biotech nga mais idi 2018 ket 49.7 porsyento nu maiyasping iti 46.5porsyento idi 2017.

Iti bilang ti babassit ken naririgat nga mannalon nga agmul-mula iti 2 ektarya ti biotech nga mais ditoy Pilipinas idi 2018 ket 470,500.

PANANGALA TI BIOTECH NGA MULA

Biotech mais laeng iti nai-komersyo ditoy Pilipinas. Iti bilang iti talon nga na-mulaan idi 2018 iti 'stacked

insect resistant/herbicide tolerant (IR/HT) mais ket 614,000 ektarya wenna 97.5 porsyento iti amin nga na-mulaan ti biotech mais, ken 2.5 porsyento iti 'herbicide tolerant mais nga addaan 16,000 ektarya.

Adda 13 amin nga naaramid nga biotech mais iti na aprubaan nga mai-komersyo ken mai-mula ditoy Pilipinas agruggi iddi 2002: 3 nga maysa laing iti Bt, 4 nga maisa laeng iti HT na, 2 addu iti Bt genes na ken 4 nga Bt/HT agkadwa ti kababalin na. Am-amin, iti Pilipinas ket naikkan ti 218 nga panamongan para kanen itti tao, ayop, ken panag mula iti 105 nga pasamak agrugi idi panagituray ti

Korte Suprema idi Desiembre 2015 nga iti administrative order no. 8 ket imbalido ken awan ti baru nga na aprubaan ti Deaprttamento ti Agricultura Bureau of Plant Industry para idyay pagmul-mula ti dagitoy.

DAGITI NAIPASAMAK DITAY PILIPINAS:

Baru nga biotech nga produkto iti naaramid ditoy Pilipinas ken idyay sabali nga lugar.

Detoy proyekto iti tarong nga adda supiat na itti fruit and shoot borer nga naaramed idyay "Institute of

Plant Breeding” iti Unibersidad iti Pilipinas, Los Baños, (IPB-UPLB), ket awan bayad na nga teknolohiya nga in yawat iti Maharashtra Hybrid Seed Company (Mahyco) manipod iti palubos nga napagsaritaan. Iti panag mula ti hybrid nga tarong ket nalpasen idi pay 2012. Didyay sangkakuyog ti Bt nga tarong ket nag surat iti resulta iti panag-mula ti Bt tarong ken nakikadwa da ti dagiti experto tapno ma-aramid iti balkot ti papeles nga mai sumite para iti baru nga bayabay.

“Golden rice”. Ket maysa nga klase ti bagas nga addaan ti “beta carotene” pinasayaat ti Rice Research Institue (PhilRice) ken iti International Rice Research Institute (IRRI). Duwwa nga tawen da nga inadal nga nakapupok detoy “Golden Rice” nga nalpas iddi 2016 ken strikto nga kit-kitaen//banbantayan iti opisyal iti gobyerno. Idi Febrero 2018, didyay “Food Standards Australia ken New Zealand (FSANZ)” iti nangibaga nga awan ti problema ditoy maipanggep ti salun-at ti tao wennu ti kinatalged ti pannacassecnan para iti GRZE Golden Rice. Iti Health Canada ket nagpar-ruar ti positibo nga pangeddeng ti Golden Rice idi March 2018, ken sumaruno ti pareho nga deklarasyon ti USFDA idi 2018.

Biotech papaya nga adda pannakaitantan ti pagluom na ken adda resistensya na ti sakit nga ‘ring spot virus’iti IPB-UPLB, ket na adal dan iti uneg ti nakapupok nga talon idi 2014. Dagiti teknikal nga timpuyog ti mangi-balacad iti Departamento ti Agrikultura, Opisina ti programa ti Biotech ket nag-recomendar ti pang-dua nga pag-adal idyay talon idi 2017. Dagiti papeles detoy biotech papaya ket in-sagana dan para iti pag-adal iti naka-pupok nga talon ken panaka-rehistro na nga maysa detoy nga klase ti mula.

Bt cotton ket pinasayaat ti “Philippine Fiber Development Administration (FIDA, dati nga adda

nagan na nga Cotton development Authority)”. Detoy nga teknolohiya inyawat ti “Nath Biogene Ltd” ken iti “Global Transgene Ltd iti India, ket umuna nga inadal da iti uneg to nakapupok nga talon idi 2010, ken immuna nga pag-adalan iti agduduma nga talon idi 2012. Iti datos tapno ma-kompleto ti papeles ket naala da idi 2015, ken uray dagiti sabali pay nga kapareha na nga experimento iti uneg ti laboratory ket naaramid idi 2017.

Dagiti experto ti agduduma nga ahensya ti Departamento ti Agruclture, “Science ken Technology Environment ken Natural Resources, Health, ken Interior and Local Government, ket naggaramid da iti pinag-kukuyog nga kasuratan nga regulasyon para iti pag-adal ken pag-aramid, pag iggem ken pag-usar, “transboundry movement”, pangi-ruar iti lawlaw ken pangiturong ti “Genetically Modified nga mula ken produkto nga aggapu ditoy ken pag-usar ti baru nga Biotechnolohiya. Idi Marso 8, 2016, kalpasan ti agsasarunu nga panangdawat iti balacad ken panangbaliw, iti DOST-DA-DENR-DOH-DILG JC No. 1 Series of 2016 ket napa-apruban ken napagtumpalan idi April 15, 2016.

DAGITI BENEPISYO NGA AGGAPU ITI BIOTECH NGA MAIS

Iti kababaan nga pang-economiya nga pagimbagan ti pagmula ti biotech nga mais ditoy Pilipinas idi tawen 2003 agin-ga 2016 ket pinugtuan nga adda US\$724 milyon. Para iti 2016 laeng, iti neto ti kapigsan nga maiyawat ti biotech nga mais ditoy pagilyan base iti sweldo iti mannalon ket napugtuan nga US\$82milyon. Detoy napigsa nga mabalin nga awan sardeng nga magunnod ti mannalon nga Pilipino ken dagiti pamilya da idi nalpasan nga 14 nga tawen panagmula ti biotech nga mais ditoy Pilipinas.

PINAG-GAPUAN

ISAAA, 2018. Kasasaad iti Panag-comersio iti Biotech nga Mula ditoy Lubong idi 2018. *ISAAA Brief No. 54*. ISAAA: Ithaca, New York.

For more information, contact:

ISAAA SEAsiaCenter
GS Khush Hall, IRRI
Los Baños, Laguna 4031 Philippines
Telefax: +63 49 5367216
Email: knowledge.center@isaaa.org

www.isaaa.org